

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТРАНСПОРТНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

Чернівці

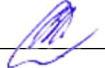
2023

Розглянуто та схвалено Методичною радою коледжу

Голова методичної ради Василь ОСТАФІЙЧУК

Протокол № 7 від 27.06.2023 р.

Розглянуто та схвалено Педагогічною радою коледжу

Голова педагогічної ради Володимир ДИМИТРІЮК

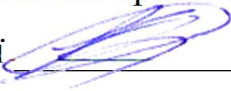
Протокол № 6 від 30.06.2023 р

Погоджено Студентським самоврядуванням коледжу

Голова студентської ради Юлія СЕМКО

Протокол № 6 від 30.06.2023

Погоджено Первинною профспілковою організацією коледжу

Голова профспілкової організації Олексій КОЛОТИЛО

Протокол № 6 від 29.06.2023 р.

ВСТУП

В Конституції України зазначено, що людина, її життя, здоров'я та безпека визнаються в державі найвищою соціальною цінністю. Згідно вимогам Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту (наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 року №1400), Кодексом цивільного захисту України (далі – Кодекс), Порядком створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138 (далі – Порядок), Наказом МВС від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за №879/32331 (далі – наказ МВС), розроблено Положення про організацію заходів цивільного захисту в Чернівецькому транспортному фаховому коледжу (надалі коледжу).

Цивільний захист – це комплекс заходів, які реалізуються на території України в мирний час та в особливий період і спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних і культурних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, запобігання виникненню таких ситуацій та подій, ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Організація та здійснення заходів цивільного захисту в закладі освіти, пов'язана із запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціального, воєнного характеру та захисту від їх факторів ураження учасників освітнього процесу є одним з пріоритетних завдань для коледжу.

З метою надання практичної допомоги керівному складу та фахівцям, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, закладів освіти відпрацьовані методичні рекомендації, які необхідно використовувати творчо, з урахуванням конкретних умов, які мають місце на відповідній адміністративній території, характеристики закладу освіти (місце розташування, поверховість будівель, площа території, кількість працівників, кількість і вікова категорія здобувачів освіти, тощо).

I. СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТРАНСПОРТНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

1.1. Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту (далі – ЄДС ЦЗ), яка складається з функціональних і територіальних підсистем та їх ланок. Функціональні підсистеми ЄДС ЦЗ створюються центральними органами виконавчої влади у відповідній сфері суспільного життя. Територіальні підсистеми ЄДС ЦЗ створюються на регіональному рівні, а їх ланки (субланки) на місцевому рівні місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування.

1.2. До складу функціональної підсистеми Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) входять місцеві органи управління освітою, підпорядковані їм сили цивільного захисту, підприємства, установи та організації галузі, їх сили і засоби.

1.3. Директор коледжу згідно чинного законодавства зобов'язаний забезпечити виконання завдань і обов'язків у сфері цивільного захисту:

1) зменшення рівня ризику виникнення надзвичайних ситуацій (далі – НС) та небезпечних подій (проведення оцінки ризиків виникнення НС, розроблення плану реагування на НС (інструкції щодо дій персоналу закладу освіти у разі загрози або виникнення НС), забезпечення пожежної та техногенної безпеки);

2) розміщення інформації про заходи безпеки та відповідну поведінку учасників освітнього процесу (далі – учасників ОП) у разі виникнення НС;

3) виконання заходів із захисту учасників ОП (забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту, створення, зберігання, утримання, використання та реконструкції захисних споруд цивільного захисту, які перебувають на балансі (утриманні) закладу освіти, організація та здійснення під час виникнення НС заходів з евакуації учасників ОП та майна закладу);

4) створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків НС;

5) створення на добровільній основі об'єктових формувань цивільного захисту, необхідної для їх функціонування матеріально-технічної бази і забезпечення готовності таких формувань до дій за призначенням;

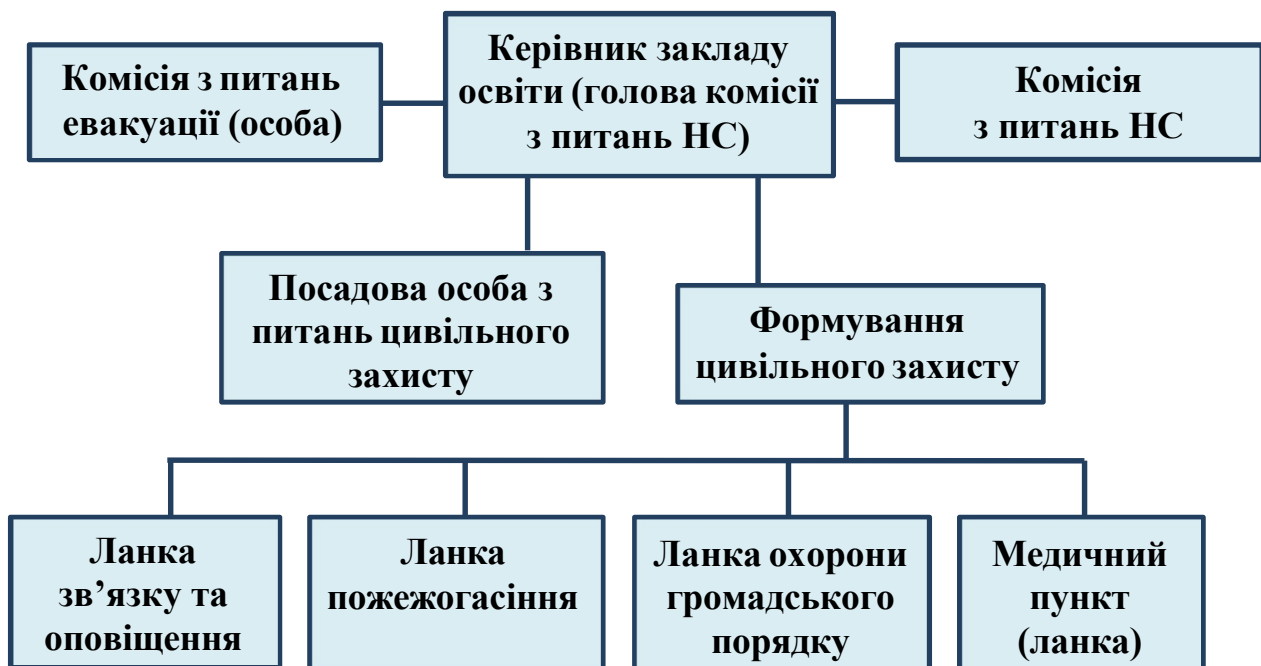
6) здійснення навчання працівників закладів освіти з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки;

7) проведення об'єктових тренувань з питань цивільного захисту (Днів цивільного захисту, Тижнів безпеки життєдіяльності, протипожежних тренувань);

- 8) дотримання протиепідемічного режиму;
- 9) розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки, розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;
- 10) виконання інших завдань і заходів у сфері цивільного захисту, передбачених Кодексом та іншими законодавчими актами.

1.4. З метою реалізації визначених завдань директор коледжу створює систему ЦЗ: у наказі «Про організацію цивільного захисту закладу освіти» (Додаток 1) визначає органи управління та сили цивільного захисту закладу освіти (далі – ЗО).

Схематично дану систему можна представити у наступному варіанті:

1.5. Організація заходів цивільного захисту у закладі освіти здійснюється директором коледжу, а також спеціально призначеною посадовою особою з питань цивільного захисту з урахуванням вимог, зазначених у частині другій статті 20 Кодексу цивільного захисту України (далі – Кодекс), а саме:

- у закладах освіти з денною формою навчання з чисельністю 500 і більше осіб, які навчаються, призначаються посадові особи з питань цивільного захисту;
- у закладах освіти з денною формою навчання з чисельністю до 500 осіб, які навчаються, призначаються особи з питань цивільного захисту за рахунок штатної чисельності закладу.

1.6. Для координації діяльності, пов'язаної із захистом учасників ОП від НС, запобігання таким ситуаціям, а також координації робіт з ліквідації їх наслідків на об'єктовому рівні закладами освіти утворюються комісії з питань надзвичайних ситуацій.

1.7. Головою комісії є директор коледжу, який своїм наказом затверджує її персональний склад. Комісія організовує свою діяльність у плановому режимі відповідно затвердженого Положення. Засідання комісії проводяться по мірі необхідності. Рішення комісії приймаються колегіально більш як двома третинами складу комісії та оформлюються протоколом, який підписується головою та секретарем комісії, і є обов'язковим для виконання всіма учасниками ОП.

1.8. Для своєчасного планування, підготовки і організованого проведення заходів з евакуації в закладах освіти з чисельністю працюючого персоналу від 50 осіб утворюються комісії з питань евакуації, в закладах з чисельністю до 50 осіб працюючого персоналу призначається особа, що виконує функції такої комісії. Керівник комісії та її персональний склад (відповідальна особа) призначаються керівником закладу освіти.

1.9. Для виконання спеціальних заходів з питань цивільного захисту у закладах освіти можуть утворюватися формування цивільного захисту (у вигляді ланок, пунктів, постів тощо). Організаційна структура формування, його оснащення визначається керівником закладу.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

2.1. Захист від НС – це сукупність взаємопов'язаних щодо часу та місця здійснення заходів ЦЗ, спрямованих на зменшення загрози життю і здоров'ю людей, а також мінімізації матеріальних збитків від дії небезпечного чинника (пожежі, вибуху, викидів небезпечних хімічних, радіоактивних і біологічно небезпечних речовин тощо).

2.2. Основні складові заходів ЦЗ учасників ОП від НС: оповіщення про загрозу або виникнення НС, укриття у захисних спорудах ЦЗ, заходи з евакуації, радіаційний та хімічний захист, медичний і біологічний захист.

2.3. Оповіщення про загрозу або виникнення НС.

2.3.1.1. Доведення інформації про загрозу або виникнення НС здійснюється через системи оповіщення:

2.3.1.2. Автоматизовані системи оповіщення використовуються для доведення сигналів, повідомлень з питань ЦЗ через телемережі та мережі ефірного радіомовлення, операторів телекомунікацій, Інтернет-ресурси.

2.3.1.3. Для привернення уваги, перед доведенням інформації до населення про загрозу виникнення або виникнення НС, передається попереджувальний сигнал «УВАГА ВСІМ!»

УВАГА ВСІМ!

Порядок дій за сигналом «УВАГА ВСІМ!»

- увімкнути радіоприймач, телевізор місцевого мовлення;
- уважно прослухати звернення до населення, яке пролунає після відключення сирен, гудків тощо;
- продумати та виконати усі

запропоновані рекомендації;

- знайти можливість передати отриману інформацію сусідам чи знайомим, по можливості надати їм допомогу.

2.3.1.4. На всіх об'єктах з масовим перебуванням людей, до яких, у тому числі, належать заклади освіти, створюються **об'єктові системи оповіщення**.

Об'єктова система оповіщення закладу освіти повинна забезпечити оповіщення в найкоротший термін усіх учасників ОП про загрозу виникнення або виникнення НС. Рішення про оповіщення приймає директор коледжу на підставі повідомлення про фактичну обстановку, що склалася, результату аналізу прогнозованих даних, що вимагають негайного проведення заходів із захисту, пропозицій органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування та керівників об'єктів, на території яких існує загроза виникнення або виникла НС. Оповіщення учасників ОП здійснюється ланкою оповіщення закладу освіти (призначеною особою).

2.3.1.5. В коледжі повинна бути відпрацьована схема управління, зв'язку, оповіщення та взаємодії ЗО.

2.4. Укриття у захисних спорудах ЦЗ.

2.4.1. Одним з найефективніших способів захисту учасників НВП від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок НС, воєнних дій, є укриття у захисних спорудах ЦЗ. Захисні споруди цивільного захисту (сховища та протирадіаційні укриття), споруди подвійного призначення та найпростіші укриття складають фонд захисних споруд цивільного захисту і належать до засобів колективного захисту. Утримання захисних споруд (далі – ЗС) у готовності до використання за призначенням здійснюється суб'єктами господарювання, на балансі яких вони перебувають.

2.4.2. Відповідно до вимог законодавчих актів у сфері ЦЗ забезпечення працівників та дітей закладів освіти засобами колективного захисту (об'єктами фонду захисних споруд) належить до завдань і обов'язків директора коледжу.

Укриття учасників освітнього процесу у ЗС здійснюється за сигналами ЦЗ. Розміщують людей у ЗС працівники ланки (групи) з обслуговування ЗС. Керівники ланок з обслуговування ЗС ЦЗ повинні пройти функціональне

навчання на територіальних курсах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

2.4.3. Правила перебування у захисних спорудах (ЗС):

- 1) Заходьте до ЗС організовано, швидко і без паніки.
- 2) У ЗС розміщуйтесь групами.
- 3) Спускатися до ЗС необхідно зі своїми засобами індивідуального захисту органів дихання, продуктами харчування (якщо вони не закладені у ЗС) і документами.
- 4) Виконуйте усі вказівки працівників ланки з обслуговування ЗС, чергового по ЗС, надавайте посильну допомогу хворим, особам з інвалідністю.
- 5) **у ЗС забороняється:**
 - шуміти, голосно розмовляти, ходити по споруді без потреби, виходити назовні без дозволу чергового по ЗС;
 - палити, вживати спиртні напої;
 - приводити тварин;
 - приносити легкозаймисті, вибухонебезпечні, громіздкі речі;
 - вмикати радіоприймачі, електроприлади, застосовувати джерела освітлення з відкритим полум'ям (гасові лампи, свічки тощо).
- 6) Вихід із ЗС здійснюється за сигналом «Небезпека минула» та після уточнення обстановки в районі ЗС.

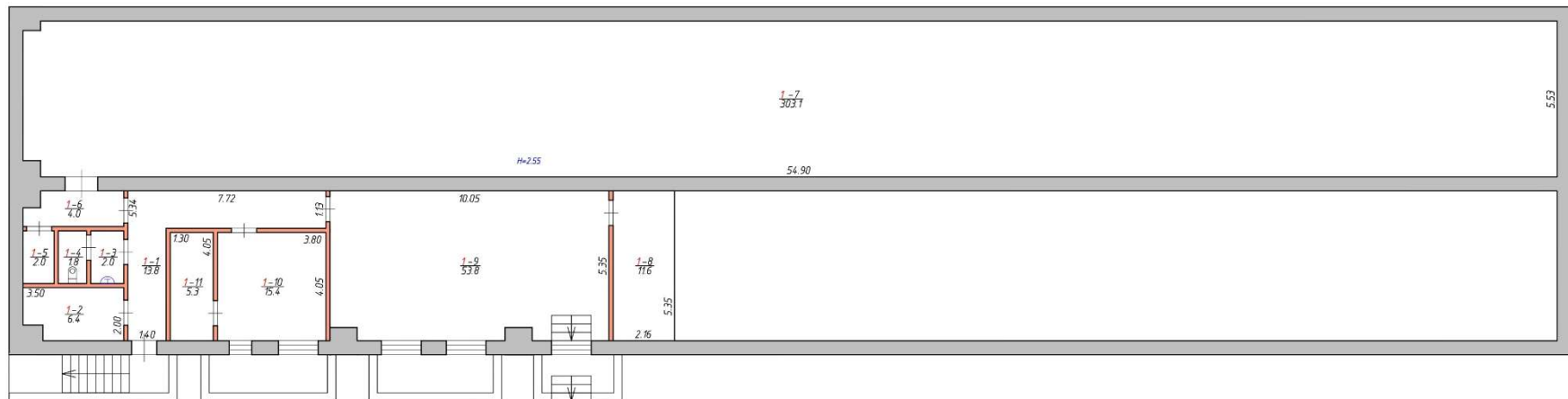
2.4.4. Місця розташування споруд фонду захисних споруд позначаються за допомогою табличок (написів) та покажчиків руху до них.

2.4.5. Захисні пристрої призначені для захисту осіб, що переховуються у сховищах, від надмірного тиску повітряної ударної хвилі під час застосування звичайної зброї та засобів масового ураження. До захисних пристроїв, якими обладнуються сховища, належать захисно-герметичні і герметичні двері, віконниці (ставні), захисні секції, клапани-відтиначі, КНТ тощо.

2.4.6. Входи до фонду захисних споруд мають забезпечувати вільний доступ усередину їх приміщень, можливість користування ними особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення і мати достатню (нормативну) пропускну спроможність. У разі відсутності на входах пандусів для забезпечення вільного користування сховищами особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення входи додатково обладнуються дерев'яними або металевими трапами.

План захисної споруди цивільного захисту
(Копія плану захисної споруди)
вул. Конституційна, 73 м. Чернівці, Чернівецький район
Найпростіше укриття:
- Напівпідвальне навчальне приміщення тиру та аудиторії 07 в будівлі коледжу.

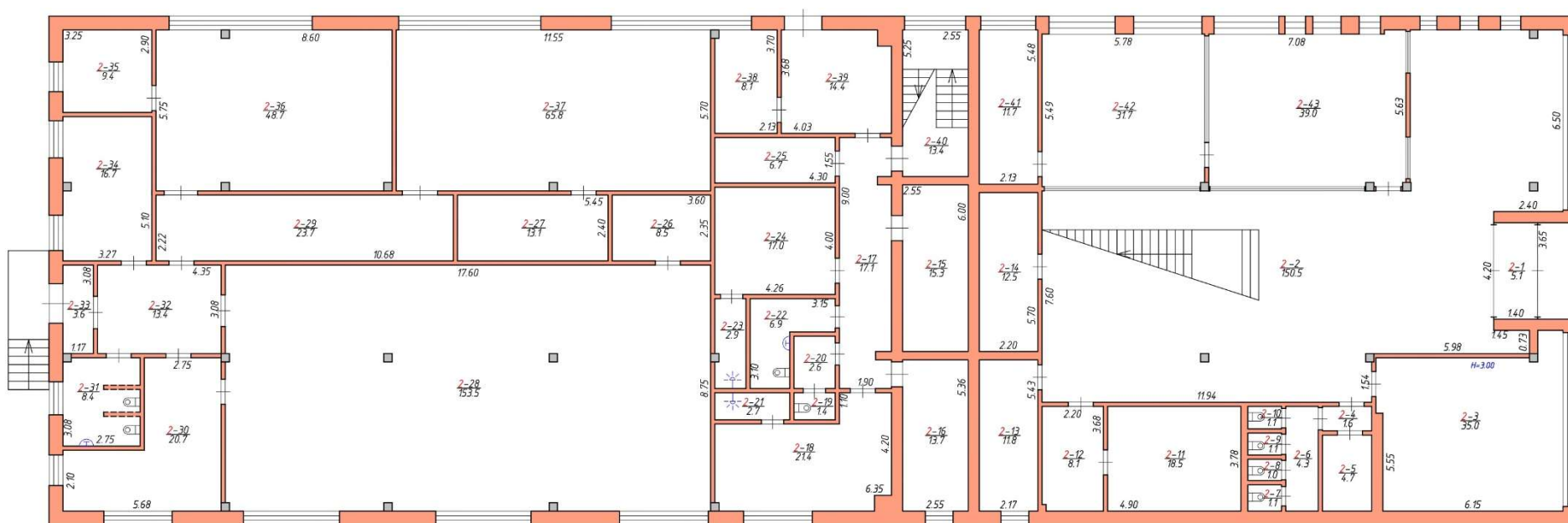
ПЛАН
громадського будинку
спортивний зал, літера "В"
(призначення)
вулиця (провулок, площа) 28 Червня, № 73
місто (селище, село) Чернівці
район _____, область Чернівецька
Масштаб 1: 100
Підвал літ. "В"

Напівпідвальне вбудоване в будівлю приміщення аудиторій 04,05 в будівлі коледжу

ПЛАН
громадського будинку
спортивний зал, літера "В"
(призначення)
вулиця (провулок, площа) 28 Червня, № 73
місто (селище, село) Чернівці
район _____, область Чернівецька
Масштаб 1: 100

Поверх I літ. "В"

2.5. Заходи з евакуації.

Евакуація –організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

2.5.1. Організація проведення евакуації учасників ОП покладається на керівників закладів освіти. З цією метою в закладах освіти створюються органи з евакуації: комісії з питань евакуації (в закладах з чисельністю персоналу менш як 50 осіб призначається особа, що виконує функції комісії), збірні пункти евакуації, проміжні та приймальні пункти евакуації (у разі необхідності).

2.5.2. Рішення про проведення евакуації приймає керівник закладу освіти. У невідкладних випадках, зокрема у разі безпосередньої загрози життю та здоров'ю учасників ОП, рішення про проведення екстреної евакуації приймає керівник робіт з ліквідації наслідків НС, а за його відсутності – керівник аварійно- рятувальної служби, який першим прибув у зону НС та має повноваження для прийняття таких рішень.

2.5.3. Для завчасного планування евакуаційних заходів комісією з питань евакуації закладу освіти (особою, що виконує функції такої комісії) розробляється план евакуації, який підписується головою комісії (особою) та затверджується керівником закладу. План евакуації (додаток 10) розробляється згідно Методики планування заходів з евакуації, затвердженої наказом МВС України від 10 липня 2017 року №579, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 р. за № 938/30806, та складається з текстової частини та карти або схеми.

2.5.4. При плануванні евакуаційних заходів в текстовій частині плану евакуації визначаються:

- 1) порядок оповіщення та збору учасників ОП;
- 2) порядок інструктажу учасників ОП щодо порядку дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та здійснення евакуаційних заходів;
- 3) безпечний район (пункт) розміщення евакуйованих;
- 4) транспортні засоби, що виділяються для евакуації, та розподіл їх між структурними підрозділами закладу;
- 5) ЗПЕ, пункти посадки (висадки) та час прибуття до них учасників ОП;
- 6) порядок розміщення учасників ОП у безпечному районі та організація їх всебічного забезпечення;
- 7) управління заходами з евакуації.

2.5.5. На карті (схемі) до планів евакуації позначаються:

- 1) розміщення органів з евакуації;
- 2) межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій;
- 3) станції (пункти) посадки (навантаження), станції (пункти) висадки (розвантаження);
- 4) безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованих;
- 5) маршрути вивезення (виведення) учасників ОП у безпечні райони;
- 6) пости регулювання руху на маршрутах евакуації;
- 7) заклади охорони здоров'я на маршрутах евакуації та в районах розміщення евакуйованих;

- 8) автозаправні станції, станції (пункти) технічного обслуговування та ремонту;
- 9) пункти зв'язку;
- 10) інші необхідні умовні позначення.

До плану евакуації можуть додаватися необхідні розрахунки, схеми, графіки тощо.

2.5.6. Згідно Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 р. № 974, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1229/29359, керівники закладів освіти з метою забезпечення протипожежного режиму зобов'язані:

- забезпечити розробку і затвердити орієнтовний план евакуації учнів та вихованців у разі виникнення пожежі та порядок оповіщення учасників ОП, що встановлюють обов'язки і дії працівників на випадок виникнення пожежі. План евакуації та порядок оповіщення повинні переглядатися один раз на три роки;
- розробити та затвердити інструкцію, що визначає дії працівників закладу та установи щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації учасників ОП, за якою не рідше одного разу на півроку (в установах сезонного типу - на початку кожної зміни) проводяться практичні тренування всіх працівників.

2.5.7. Правила евакуації для здобувачів освіти:

- «Не говори» – щоб чути викладача;
- «Не біжи» – щоб не постраждати;
- «Не штовхайся» – щоб не постраждали інші;
- «Не повертайся» – щоб залишатися в безпеці.

Здобувачі освіти також просять дотримуватися всіх вказівок викладачів та, у разі потреби, на прохання дорослих, допомогти іншим дітям евакуюватися. При прибутті до безпечної зони, не розходитися і залишатися разом групами.

2.5.8. Правила евакуації для викладачів:

2.5.8.1. Евакуація здійснюється за відповідним звуковим сигналом, який, у разі потреби, активує адміністрація або особа, яка виявила пожежу (іншу небезпеку).

- Нагадайте здобувачам освіти про головну мету евакуації: їхня безпека та правила евакуації: «Не говори!», «Не біжи!», «Не штовхайся!», «Не повертайся!».

- Закрийте двері та вікна.
- Візьміть з собою шкільний аварійний набір, відро, сумку для швидкої допомоги.

- Перевірте безпечність маршруту для евакуації.
- Під час евакуації радять об'єднувати дві групи, і під час переміщення один викладач очолює колону, а інший завершує колону здобувачів освіти двох груп (евакуація груп забезпечується не менше, ніж двома працівниками закладу).

- Допоможіть здобувачам освіти з інвалідністю.

2.5.8.2. Евакуація здійснюється до певного визначеного місця (місце для кожної групи визначається під час тренувальних навчань і не змінюється). Після прибуття на визначене місце, перевірте наявність усіх здобувачів освіти за списком.

2.5.8.3. Залишайтеся зі своїм групою і просіть здобувачів освіти бути усією групою разом, нікуди не розходитися.

2.5.8.4. Якщо небезпечні умови зникли, здійсніть зворотну евакуацію назад до груп, дотримуючись тих самих правил.

2.2. Радіаційний, хімічний, медичний і біологічний захист.

Небезпечні речовини хімічної, біологічної та радіоактивної природи можуть створювати серйозні загрози для життя і здоров'я людей і спричинити забруднення навколишнього природного середовища. Питання запобігання цим загрозам та ліквідації наслідків виникнення НС належать до компетенції різних служб та відомств.

2.2.1. Згідно Кодексу ЦЗ радіаційний і хімічний захист включає виявлення вогнищ радіаційного і хімічного забруднення та проведення його оцінки, організацію і здійснення дозиметричного і хімічного контролю, розроблення та запровадження типових режимів радіаційного захисту, забезпечення засобами радіаційного та хімічного захисту, організацію та проведення спеціальної і санітарної обробки та ряд інших заходів.

2.2.2. Здійснення заходів радіаційного і хімічного захисту та його забезпечення покладається на суб'єктів забезпечення ЦЗ.

2.2.3. У закладі освіти радіаційний та хімічний захист забезпечується завчасним накопиченням і підтриманням у готовності:

- засобів колективного та індивідуального захисту;
- засобів фармакологічного протирадіаційного захисту для проведення йодної профілактики.

2.2.4. На керівника закладу освіти покладається завдання – придбати засоби радіаційного та хімічного захисту для працівників закладів освіти, розташованих у зоні можливого радіаційного та хімічного забруднення. Рівень забезпечення засобами захисту має складати 100% потреби.

2.2.5. Біологічний захист включає своєчасне виявлення факторів біологічного зараження, залежно від їх виду і ступеня ураження, проведення комплексу адміністративно-господарчих, режимно-обмежувальних і спеціальних протиепідемічних та медичних заходів.

Хімічні та біологічні речовини, а також радіоактивні матеріали можуть бути розповсюджені у повітрі, воді або на поверхнях. Методи розпилення можуть бути простими, такими як відкриття контейнера, використання звичайних (садових) розпилювальних пристроїв, або складними, такими як застосування боєприпасів (саморобного вибухового пристрою).

Хімічні інциденти характеризуються швидким настанням медичних симптомів (від однієї хвилини до години) і появою ознак, які легко спостерігаються (кольорові залишки, зів'яле листя, різкий запах, мертві комахи і тварини та ін.).

Біологічні інциденти характеризуються появою симптомів від кількох годин до кількох днів. Зазвичай характерні ознаки будуть відсутні, оскільки біологічні речовини, як правило, не мають запаху і є безбарвними.

Радіоактивні інциденти характеризуються появою симптомів, якщо такі є, від годин, днів до тижнів і довше. Характерні ознаки також будуть відсутні через відсутність у радіоактивних речовин запаху і кольору.

2.2.6. У коледжі відповідними планами (інструкціями) повинні бути

передбачені заходи (алгоритми дій) на випадок виникнення хімічних, біологічних та радіаційних інцидентів.

2.2.7. Працівники коледжу повинні знати характеристики основних небезпечних речовин, особливості їх впливу на організм людини, наслідки аварій з викидом небезпечних речовин, загальні правила поведінки та дії при таких аваріях. Ці питання обов'язково мають бути включені до програми загальної підготовки працівників до дій у НС.

2.2.8. Медичний захист – сукупність заходів, спрямованих на запобігання або зменшення медичними способами і засобами тяжкості ураження людей в умовах надзвичайної ситуації, своєчасне надання медичної допомоги постраждалим та їх лікування, забезпечення епідемічного благополуччя в зонах надзвичайних ситуацій.

2.2.8.1. Основними заходами медичного захисту в коледжі є:

- Організація проведення обов'язкових профілактичних медоглядів та профілактичних щеплень згідно з календарем після лікарського огляду;
- моніторинг стану здоров'я учасників ОП;
- здійснення профілактичних та оздоровчих заходів у закладі;
- надання у закладі освіти медичної допомоги учням, які перебувають у невідкладному стані.

2.2.8.2. Порядок здійснення медичного обслуговування здобувачів освіти визначено постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 р.

№ 31, Порядок медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі визначено постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2002 р. №826.

2.2.8.3. Медичне обслуговування дітей у закладах освіти здійснюється лікарями-педіатрами, дитячими лікарями з інших спеціальностей, молодшими спеціалістами з медичною освітою. Заклади освіти повинні бути забезпечені медичними приміщеннями у відповідності до ДБН В.2.2-3:2018 «Заклади освіти» та ДБН В.2.2-4:2018 «Заклади дошкільної освіти».

2.2.8.4. Домедична допомога потерпілому надається безпосередньо на місці події, у найкоротші строки, до прибуття медичних працівників. Кожен працівник ЗО повинен вміти, у разі необхідності, правильно здійснити наступні життєво необхідні дії домедичної допомоги:

- виклик медичної допомоги на місце події;
- припинення дії факторів, що загрожують життю потерпілого;
- відновлення порушеного дихання і серцевої діяльності;
- припинення зовнішньої кровотечі;
- іммобілізація травмованих частин тіла;
- транспортування потерпілого до місця надання професійної медичної допомоги.

2.3. Навчання здобувачів освіти діям у надзвичайних ситуаціях.

2.3.1. У відповідності до статті 39 Кодексу навчання населення діям у НС, згідно Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. №444, визначає, що організація навчання працюючого населення покладається на ДСНС,

Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування. А навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів – на МОН.

2.3.2. Особи керівного складу та фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту коледжу, у перший рік призначення на посаду і періодично один раз на 3 роки зобов'язані проходити функціональне навчання на територіальних курсах ЦЗ та БЖД. Порядок проходження функціонального навчання визначено постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. №819 (зі змінами).

2.3.3. Підготовка працівників в коледжі здійснюється шляхом курсового навчання. Також передбачено індивідуальну форму навчання.

2.3.4. В закладах із чисельністю працівників 50 і менше осіб навчання може здійснюватися шляхом проведення інструктажів за програмою загальної підготовки працівників, які проводяться особами з питань цивільного захисту.

2.3.5. Курсове навчання проводиться в навчальних групах двох напрямків: особовий склад формувань ЦЗ та працівники, які не входять до складу формувань.

2.3.6. Навчання працівників, які не входять до складу формувань ЦЗ здійснюється за 12-годинною програмою загальної підготовки щорічно під керівництвом керівників груп, визначених наказом керівника закладу.

2.3.7. Особовий склад формувань ЦЗ проходить підготовку за програмами, які включають теми загальної і спеціальної підготовки тривалістю 15 годин щорічно. Заняття з формуваннями проводять керівники формувань ЦЗ. Для цього вони повинні пройти функціональне навчання на територіальних курсах ЦЗ.

2.3.8. Для отримання працівниками відомостей про конкретні дії у НС в закладах освіти з урахуванням розміщення закладу, наявності можливих небезпек обладнується інформаційно-довідковий куточок з питань ЦЗ.

2.3.9. Підготовка здобувачів освіти фахової передвищої освіти до дій у НС, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення НС, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ ЦЗ, здійснюється в рамках вивчення предметів «Безпека життєдіяльності» та «Захист України».

2.3.10. Практичне закріплення теоретичного матеріалу здійснюється шляхом щорічного проведення Дня ЦЗ.

2.3.11. Для поліпшення якості навчально-виховної роботи з здобувачами освіти з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки у НС у коледжі проводиться щороку Тиждень безпеки життєдіяльності.

2.3.12. Підготовка та проведення Дня ЦЗ або Тижня безпеки життєдіяльності здійснюються особисто керівником закладу на підставі виданого ним наказу «Про підготовку та проведення заходу», окрім питань евакуації варто навчати здобувачів освіти правилам поведінки з вибухонебезпечними предметами, порядку заповнення захисної споруди ЦЗ, порядку дій при виникненні небезпек воєнного характеру.

2.3.13. Навчання здобувачів освіти здійснюється під час освітнього процесу за рахунок коштів, передбачених для фінансування коледжу.

III. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЯКІ РЕКОМЕНДУЮТЬСЯ ДЛЯ РОЗРОБКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТРАНСПОРТНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖУ

3.1. Планування заходів ЦЗ в коледжі здійснюється, враховуючи результати проведення оцінки ризиків виникнення НС, з урахуванням вимог наказу ДСНС України від 12 липня 2016 р. №335 «Про затвердження Примірного переліку документів з питань ЦЗ, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання».

3.2. З метою забезпечення належної організації та здійснення заходів цивільного захисту у коледжі рекомендовано відпрацювати наступні документи:

3.2.1. Наказ директора Чернівецького транспортного фахового коледжу «Про організацію заходів цивільного захисту у закладі освіти».

3.2.2. Наказ директора Чернівецького транспортного фахового коледжу «Про підсумки організації цивільного захисту у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі 20 -20 навчальному році і завдання на 20 -20 навчальний рік».

3.2.3. План реагування на надзвичайні ситуації або інструкція щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі.

3.2.4. Документи комісії з питань надзвичайних ситуацій.

3.2.5. Документи з питань евакуації.

3.2.6. Документи з підготовки працівників до дій у НС.

3.2.7. Документи зі створення, утримання та використання захисних споруд цивільного захисту.

3.2.8. Документи формувань цивільного захисту.

3.2.9. Донесення (відомості) з питань ЦЗ (згідно вимог наказу МОНУ від 11 серпня 2020 р. № 1037).

3.3. В наказі директора коледжу «Про організацію заходів цивільного захисту у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі» визначаються:

склад комісії з питань надзвичайних ситуацій;

склад комісії з питань евакуації (відповідальна особа за проведення заходів з евакуації);

особа з питань цивільного захисту;

керівник робіт по ліквідації наслідків надзвичайної ситуації; склад формувань цивільного захисту;

порядок проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ.

Проект наказу відпрацьовується щорічно на початку нового навчального року особою з питань ЦЗ закладу освіти.

3.4. В наказі директора коледжу «Про підсумки організації цивільного захисту у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі в 20 -20 навчальному році і завдання на 20 -20 навчальний рік» визначається:

- мета і завдання, які були визначені для виконання у поточному році;
- загальні результати підготовки з питань цивільного захисту;
- стан підготовки керівного складу, фахівців, діяльність яких пов'язана з

організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ;

- стан підготовки учасників ОП;
- висновки за результатами проведення Дня ЦЗ і Тижня безпеки життєдіяльності у закладах фахової передвищої освіти;
- заходи, які проведені з питань пропаганди ЦЗ, безпеки життєдіяльності, основ здоров'я;
- стан навчально-матеріальної бази з питань ЦЗ закладу освіти;
- основні недоліки в організації заходів ЦЗ, аналіз причин.

В розпорядчій частині наказу вказуються головні завдання з питань організації заходів ЦЗ на наступний рік, а саме:

- організація і порядок навчання здобувачів освіти;
- організація і порядок підготовки працівників закладів освіти до дій у НС;
- організація проведення місячника знань з основ безпеки життєдіяльності;
- створення та удосконалення навчально-матеріальної бази;
- заходи з пропаганди ЦЗ, безпеки життєдіяльності, домедичної допомоги;
- термін початку та закінчення навчального року з ЦЗ.

Проект наказу відпрацьовується щорічно по закінченню навчального року особою з питань ЦЗ закладу освіти.

3.5. План реагування на надзвичайні ситуації (інструкція щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення НС).

3.5.1. Відповідно до вимог Кодексу закладом освіти з чисельністю працюючого персоналу більше 50 осіб з метою упорядкування, координації дій органів управління та сил ЦЗ у разі загрози або виникнення НС розробляється і затверджується директором коледжу План реагування на НС.

3.5.2. В розробці Плану приймають участь керівний склад та фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ: голова комісії з питань НС (керівник закладу освіти), голова евакуаційної комісії (один із заступників керівника закладу), фахівці, які організовують та здійснюють заходи з питань ЦЗ (особа з питань ЦЗ, керівники формувань ЦЗ), пожежної безпеки, охорони праці.

3.5.3. План підписується відповідальною особою з питань ЦЗ та затверджується директором коледжу.

3.5.4. Затверджений План повинен бути доступним для ознайомлення. У частині, що стосується, План доводиться до кожного з його виконавців та організовується їх підготовка до дій. З інформацією, що міститься у Плані стосовно аналізу небезпек для закладу освіти, організацією і порядком виконання заходів щодо попередження НС (в режимі повсякденного функціонування) та при загрозі або виникненні НС, ознайомлюються усі працівники закладу під час вивчення програми загальної підготовки працівників до дій у НС.

3.5.5. План підлягає щорічному уточненню з урахуванням результатів проведених закладом освіти тренувань з питань ЦЗ (Дня ЦЗ, Тижня безпеки життєдіяльності) та аналізу виникнення надзвичайних ситуацій в районі (регіоні).

3.5.6. План складається з титульного аркушу, вступної частини, розділів та

додатків до плану.

Розділ I. Загальні положення.

Розділ II. Висновки з аналізу небезпеки для закладу освіти.

Розділ III. Організація і порядок виконання заходів щодо попередження НС (в режимі повсякденного функціонування).

Розділ IV. Організація і порядок виконання заходів при загрозі та/або виникненні НС.

Розділ V. Організація забезпечення дій щодо реагування на НС.

У розділі I «Загальні положення» викладаються:

призначення та мета плану реагування, основні завдання реагування на надзвичайні ситуації та цілі, які заплановано досягти;

порядок введення розділів Плану в дію (в залежності від встановленого режиму функціонування ЄДС ЦЗ).

У розділі II. «Висновки з аналізу небезпеки для закладу освіти» викладаються:

- перелік об'єктів, на яких існує загроза виникнення аварій і діяльність яких становить можливу загрозу для ЗО;

- безпечні зони й місця розташування захисних споруд (найпростіших укриттів);

- шляхи евакуації (такі, що не потрапляють під вплив небезпечних чинників аварій та надзвичайних ситуацій);

- перелік небезпечних подій і надзвичайних ситуацій, які можуть виникнути на території ЗО.

У розділі III. «Організація і порядок виконання заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій (в режимі повсякденного функціонування)» викладаються:

- функції та обов'язки керівного складу щодо забезпечення заходів ЦЗ та недопущення виникнення НС у ЗО;

- порядок, правила, виконання заходів безпеки, заходи з підготовки керівного складу, фахівців, які здійснюють заходи з питань ЦЗ;

- організація підготовки учасників ОП до дій в умовах НС;

- заходи щодо створення резервів матеріальних і фінансових ресурсів для запобігання та ліквідації наслідків НС, умови та порядок їх використання.

У розділі IV. «Організація і порядок виконання заходів при загрозі та/або виникненні надзвичайної ситуації» викладаються:

а) функціонування у режимі підвищеної готовності:

- порядок введення режиму підвищеної готовності;

- організація оповіщення учасників ОП про загрозу виникнення НС та порядок інформування про ситуацію, що складається;

- обов'язки осіб щодо подання інформації та проведення оповіщення, учасників ОП про загрозу виникнення НС;

- перелік, порядок та терміни виконання заходів у режимі підвищеної готовності;

- організація взаємодії з силами ЦЗ місцевого рівня;

- порядок здійснення контролю за виконанням плану; б) функціонування у режимі надзвичайної ситуації:

- порядок введення режиму надзвичайної ситуації;

- організація термінового оповіщення учасників ОП про виникнення НС;
- перелік, порядок та терміни виконання заходів у режимі НС;
- організація взаємодії з органами управління і силами ЦЗ під час реагування на НС;
- організація контролю виконання запланованих заходів та прийнятих оперативних рішень.

У розділі V. «Організація забезпечення дій щодо реагування на надзвичайні ситуації» зазначається:

- порядок забезпечення дій органів управління та сил ЦЗ при реагуванні на НС та ліквідації їх наслідків;
- завдання та організація медичного, інженерного, хімічного (при необхідності), транспортного, протипожежного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення, охорони громадського порядку.

Додатками до плану реагування на НС доцільно відпрацювати:

- схему місця розташування ЗО з нанесенням можливої обстановки при виникненні НС;
- календарний план підготовки та реагування на загрозу та/або виникнення НС;
- перелік органів управління ЗО, сил та засобів, що залучаються до реагування (у т.ч. взаємодіючих);
- схема зв'язку при реагуванні на загрозу та/або виникнення НС;
- план-схема короткочасного розміщення здобувачів освіти ЗО у інших закладах, які розташовані поблизу, при загрозі чи виникненні НС;
- норми радіаційної безпеки та режими радіаційного захисту населення у разі ускладнення радіаційної обстановки (для ЗО, які розміщуються у 30-км зоні спостереження навколо АЕС).

3.6. Інструкція щодо дій працівників у разі загрози або виникнення НС розробляється у ЗО з чисельністю працюючого персоналу 50 осіб і менше.

Така інструкція містить:

- загальні положення (режими діяльності за надзвичайних ситуацій);
- характеристику можливої обстановки в районі ЗО при виникненні НС;
- порядок оповіщення адміністрації та працівників ЗО про загрозу виникнення НС;
- порядок укриття учасників ОП у ЗСЦЗ (вказується адреса ЗС ЦЗ та безпечний маршрут руху до неї);
- порядок видачі учасникам ОП засобів індивідуального захисту;
- порядок виділення автомобільного транспорту для проведення евакуації;
- вимоги до учасників ОП щодо дотримання протиепідемічних заходів при загрозі розповсюдження особливо небезпечних інфекційних захворювань;
- заходи щодо збереження матеріальних цінностей у період загрози та виникнення НС;
- особливості дій працівників ЗО при прогнозованих НС.

Інструкція щодо дій працівників у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій розробляється і підписується особою з питань ЦЗ, затверджується керівником ЗО та доводиться до всіх працівників під підпис.

3.7. Документи, які відпрацьовуються для забезпечення діяльності комісії з питань НС:

- Положення про комісію з питань НС;
- Функціональні обов'язки посадових осіб комісії з питань НС ;
- Протоколи засідань комісії та інші документи і матеріали (в разі необхідності).
- Положення про комісію з питань НСЗО визначає:
- завдання та мету створення комісії;
- порядок діяльності комісії в режимі повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації;
- права комісії;
- порядок організації роботи комісії.

Функціональні обов'язки посадових осіб комісії з питань НС визначаються у відповідності до Положення про комісію з питань НС закладу.

Положення та функціональні обов'язки розробляє заступник голови комісії з питань НС (один з заступників керівника ЗО) та затверджує голова комісії (керівник ЗО).

3.8. Документація комісії з питань евакуації:

- План евакуації;
- Положення про комісію з питань евакуації;
- Функціональні обов'язки членів комісії з питань евакуації;
- Орієнтовний план евакуації учнів та вихованців у разі виникнення пожежі;
- Інструкція, що визначає дії працівників закладу освіти щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації учасників ОП.

За розроблення плану евакуації, інших документів з питань евакуації відповідає комісія з питань евакуації (особа, яка виконує функції такої комісії).

3.9. Документи з підготовки працівників до дій у НС:

Копії посвідчень про проходження функціонального навчання керівним складом ЗО та фахівцями, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів ЦЗ;

- Програма загальної підготовки працівників до дій у НС;
- Програма спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту;
- Розклади занять, журнали навчальних груп, графіки проведення консультацій, методичні матеріали для проведення занять, інша документація (в разі необхідності);
- Документи з питань підготовки та проведення практичних заходів (Дня цивільного захисту, Тижня безпеки життєдіяльності, протипожежних тренувань).

3.10. Програми підготовки працівників розробляються і затверджуються керівником ЗО на підставі типових програм та організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у НС, що розробляються та затверджуються місцевими державними адміністраціями (органами місцевого самоврядування).

3.11. Приблизний перелік документів з питань підготовки та проведення Дня ЦЗ (Тижня безпеки життєдіяльності):

- наказ про підготовку та проведення Дня ЦЗ, Тижня безпеки

життєдіяльності;

- план підготовки та проведення Дня ЦЗ;
- план підготовки та проведення Тижня безпеки життєдіяльності;
- наказ про підсумки проведення Дня ЦЗ або Тижня безпеки здобувачів

освіти.

3.12. Протипожежні тренування у ЗО можуть проводитись окремо, наприклад, під час проведення місячника знань з основ безпеки життєдіяльності, перед новорічними святами тощо. Керівництво організацією та проведенням протипожежних тренувань покладається на керівника ЗО.

3.13. Документи, які відпрацьовуються для проведення окремого протипожежного тренування:

- наказ про підготовку та проведення протипожежного тренування;
- план підготовки до проведення протипожежного тренування;
- план проведення протипожежного тренування.
- наказ про підсумки проведення протипожежного тренування.

3.14. Після проведення Дня ЦЗ (Тижня безпеки життєдіяльності, протипожежного тренування) керівником ЗО здійснюється аналіз та дається оцінка дій тих, хто залучався до практичних тренувань, здійснюється постановка завдань для усунення недоліків.

3.15. Підсумки практичних заходів обговорюються на розширеному засіданні об'єктової комісії з питань НС, на підставі рішення якої керівником закладу видається наказ «Про підсумки проведення Дня ЦЗ (Тижня безпеки життєдіяльності, протипожежного тренування)» та стану готовності закладу до вирішення завдань цивільного захисту.

3.16. У разі необхідності вносяться уточнення та зміни до плану реагування (інструкції щодо дій персоналу), плану евакуації, інших документів з питань цивільного захисту.

3.17. За результатами проведених практичних заходів (День ЦЗ, Тиждень безпеки життєдіяльності, протипожежне тренування) не пізніше 10 днів з часу їх закінчення складається звіт про проведення заходу, який надсилається до відповідного підрозділу освіти у складі органу місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 № 1550-III
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389 - VIII.
5. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 № 683-IV.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.1999 № 140 «Про порядок

фінансування робіт із запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій» (зі змінами).

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 626 «Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту».

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій».

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту».

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю».

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту».

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (зі змінами).

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного

захисту» (зі змінами).

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій».

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 31 «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти».

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 № 826 «Про затвердження Порядку медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі».

21. Наказ МВС України від 16.10.2018 № 835 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності».

22. Наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406 «Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації».

23. Наказ МВС України від 31.01.2015 № 113 «Про затвердження Примірного положення про формування цивільного захисту».

24. Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації».

25. Наказ МВС України від 28.11.2019 № 991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».

26. Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».

27. Наказ МВС України від 15.01.2018 № 25 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників».

28. Наказ МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку захисних споруд цивільного захисту».

29. Наказ МВС України від 27.11.2019 № 986 «Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки».

30. Наказ МВС України від 21.10.2014 № 1112 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання» (зі змінами).

31. Наказ МВС України від 05.12.2019 № 1021 «Про затвердження Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням».

32. Наказ МВС України від 05.11.2018 № 879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки».

33. Наказ МОН України від 21.11.2016 № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту».

34. Наказ МОН України від 15.08.2016 № 974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України».

35. Наказ МОН України від 11.08.2020 № 1037 «Про затвердження Табеля термінових та строкових донесень Міністерства освіти і науки України з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності».

36. Наказ ДСНС України від 14.12.2021 № 821 «Про затвердження Організаційно- методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2022-2023 роки».

37. Наказ ДСНС України від 12.07.2016 № 335 «Про затвердження Примірного

переліку документів з питань цивільного захисту, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання».

38. Наказ ДСНС України від 08.08.2014 № 458 «Про внесення змін до Програми загальної підготовки працівників організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».